

LÁKÁ VÁS POHLED NA HVĚZDNÉ NEBE? PAK VYRAZTE DO VLAŠIMSKÉ HVĚZDÁRNY

Vlašimská hvězdárna na jižním okraji Vlašimi – vlevo při silnici na Kondrac – byla postavena vlašimskými občany v letech 1958 až 1961. Její otevření se uskutečnilo 31. května 1961. Pod hlavičkou tehdejšího Závodního klubu ROH Blanických strojů fungovalo až do roku 1992. Hybnou silou provozu této hvězdárny byl astronom pan Jan Zajíc, jenž byl zakládajícím členem Vlašimské astronomické společnosti a také mimořádným členem České astronomické společnosti. Za svůj život přivedl na Podblanicku k astronomii mnoho mladých lidí a ovlivnil dvě generace amatérských astronomů.

V roce 1992 však došlo k problémům v podobě majetkových vztahů areálu, které se prodloužily až na čtyři roky. Z těchto důvodů byla hvězdárna po tuto dobu pro veřejnost uzavřena. Obnovením činnosti této hvězdárny bylo až veřejné pozorování částečného zatmění Slunce 12. října 1996. Uvedením hvězdárny do původního stavu a zpřístupnění pro veřejnost si vyžádalo nemalé materiální i finanční prostředky a pracovní nasazení příznivců vlašimské astronomie. A byl to opět dlouholetý ředitel vlašimské hvězdárny – pan Jan Zajíc. Slavnostní znovutevření hvězdárny se konalo 31. května 1997. Od roku 1997 provoz a údržbu této hvězdárny zajišťuje Vlašimská astronomická společnost. Jejím hlavním posláním je zachování a rozvoj činnosti hvězdárny, propagace astronomie a ostatních vědních oborů mezi veřejnost, hlavně mezi mládež.

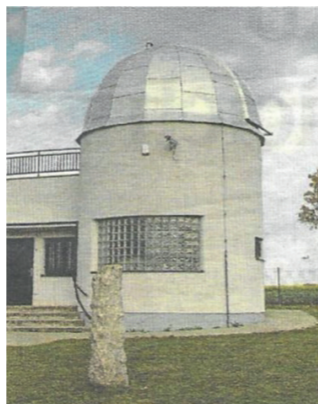
A co lze na vlašimské hvězdárně pozorovat? Za jasného počasí lze v noci dalekohledy hvězdárny pozorovat Slunce,

Měsíc, planety sluneční soustavy i objekty vzdáleného vesmíru (hvězdy, mlhoviny, galaxie a další). Ve dne pak fotosféru Slunce se skvrnami a jasné planety, jako jsou Merkur a Venuše. Samozřejmě jsou velmi zajímavá mimořádná pozorování při výjimečných astronomických úkazech, jako jsou zatmění Slunce a Měsíce, meteorické roje a další. V areálu hvězdárny je možné si také prohlédnout, jak se měří počasí (meteorologická stanice ČHMÚ).

A jaké jsou pravidelné akce této hvězdárny? Pozorování na Májových slavnostech ve vlašimském zámeckém parku (1. května), Den vlašimské hvězdárny (květen), Noc s Perseidami (srpen) a Evropská noc vědců (září).

A kdy se konají pravidelná pozorování s výkladem? Pro veřejnost se konají každý pátek od začátku května do konce září. V květnu až srpnu je začátek programu ve 21 hodin, v září ve 20 hodin. Děti a studenti do 26 roků platí 30 korun, ostatní 60 korun. Bližší informace Vám sdělí pan Jan Urban – telefon 607 835 434.

Pěkné zážitky!
Ila Surová

BYL V KŘIVSOUDOVĚ ZÁMEK?

V zemi před nynějšími garážemi býval menší klenutý sklep používaný snad v době selské rebelie v r. 1716 jako „šatlava“. Zámeček stojící po odstranění tohoto úřednického křídla zámeckých budov s přilehlým parčíkem a velkou zahradou užívali po druhém vyhoření hradu v r. 1715 majitelé, hejtman a úředníci panství pro zdejší pobyt, neboť šlechta se zdržovala spíše na svých větších sídlech. Stavba měla v přízemí znatelné středověké „hřebínkové“ klenby a na omítce zbytky tzv. „psaníčkového sgrafita“. Za ní již byla velká zahrada i pozdější zahrádky pracovníků statku na pěstování zeleniny. Celek byl jistě velmi působivý.

Z místní historie víme, že po rodu zakladatelů – Střelů z Rokyc, který s ostatními protestantskými rody skončil v emigraci, začala smutná doba i u nás. Po bitvě na Bílé Hoře vypukla třicetiletá válka a nastala tři století pro české země pod nadvládou Rakouska a okupace cizí šlechtou. Neustále se zvyšoval útlak poddaných robotníků a verbování mužů na vojnu. Majetky byly Střelům vyvlastněny a prodány cizincům. Křivsov s Čechticemi získal v r. 1623 švýcar Hugo z Halleweilu, tedy i zdejší hrad a zámek s okolními vesnicemi panství. Po něm vše získali syn Jan Šebestián v Čechticích a Jakub Leopold v Křivsově, který r. 1678 ho prodal hraběnce Janě Eusebii z Caretta a Millesima, od ní ho koupil zpět znovu Frant. Ant. Josef z Halleweilu. Za jeho panování křivsovský hrad v r. 1643 poprvé vyhořel. Tento šlechtic pak prodal panství hraběti Janu Leopoldu Donátovi z Trautsonu

A. Falkenstejna k panství Dolní Kralovice. Syn Hraběte Jan Vilém prodal r. 1766 Křivsov s ostatními statky hraběti Karlu Jos. Palmovi z Gundelfingenu. V r. 1770 zdědil panství syn Karel Josef, povýšený na knížete.

Antonín Toula

↑ bourání zámečku č. p. 67 ↓ zámek ve statku

KŘIVSOUDOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Úřad městyse Křivsov

vydání září 2021

DEN ČESKÉ HISTORIE 21. SRPNA SE PAVEDL

Letošní VIII. ročník Dne české historie je sice již minulostí, ale věříme, že na něj budou návštěvníci dlouho vzpomínat. Velmi bohatý program zajistily vojenské historické kluby, především KVH Tommy z Plzně, který představuje britské vojsko, a VCC Sturm, který se soustředí na historii německých vojsk. Přijeli také členové KVH Český lev z Českých Budějovic a Veteran Car Club z Havlíčkova Brodu.

Nedílnou součástí se stala již Armáda České republiky, která opět představila moderní bojovou techniku i vrtulník, z něhož dvakrát v průběhu dne seskočili výsadkáři, a připravili tak po celé obci nádherný pohled na oblohu s padáky v českých barvách. Letos armádu doplnili i členové Policie ČR a hasičští záchranáři, kteří připravili zajímavé ukázky u svých stánků. Program doplnila náladová hudba VINŠ DUA, které na konci vystřídal se svým akčním vystoupením známí TAXMENI.

Na akci dorazilo více než 1500 návštěvníků, z nichž některé bohatý program velmi překvapil a při odchodu si již povídali o tom, že příští rok přijedou opět.

Děkujeme všem našim spolupracovníkům, zvláště městyse Křivsov za pomoc při organizaci akce, zapůjčení stanů a přípravu místa, kde se akce konala, SDH Křivsov za úžasné občerstvení, které všem velmi chutnalo, sdružení ERA za zapůjčení fary, a všem našim sponzorům, podporovatelům a dobrovolníkům, kteří bez nároku na honorář přiložili ruku k dílu. Věříme, že budeme moci akci společně realizovat i příští rok.

Jindra Svitáková, Centrum české historie

BYL V KŘIVSOUDOVĚ ZÁMEK?

Zámek či spíše „zámeček“ v jednopatrové budově založila před 430 lety rodina držitelů Křivsova od r. 1550 až do r. 1588 sídlící na místním hradě. Za poplužním dvorem tehdy vzniklo nové sídlo. Zde pak až do r. 1623 tato rodina pána rytíře Jindřicha Střely z Rokyc a Křivsova bydlela.

Tak jako starý hrad si kdysi opravili i zde patrně stavbu 35 let dokončovali. Dokládá to u nás dosud erb rodu na bývalém panském, tzv. „komisním domě“ č. p. 66 na náměstí, věnovaný památce jeho rodičů Štěpána a Salomeny Střelových, pohřbených ve zdejším kostele Narození Panny Marie. Za poplužním dvorem a pivovarem

vybudovali čtyřúhelníkové staveb zámečku – č. p. 67 a budov pro „personál“ a potřeby sládků a úředníků panství, kanceláře a kasárny pro biřice a dráby hlídající robotníky. Vše v popředí před zámekem a parčíkem na místě dnešních kanceláří a garáží. Před nimi směrem ke špýcharu, humnům bývalého pivovaru s dřívější tzv. „ratejnou“ pro bydlení služebnictva, pozdější statkovou srovnou a kolářskou dílnou a skladem dřeva. Uprostřed budovy před přípravnou krmiv byla kotelná s vysokým komínem ještě pozdějšího lihovaru a vchodem úzkou šíjí do velkého sklepa, na opačném konci opatřeném kamenným schodištěm, snad sloužícím na vyskladňování sudů. pokračování na s. 4

PODĚKOVÁNÍ

Městys Křivsov děkuje za sponzorské dary na akci „Dětský den“ firmě:

Lesy Tulach s.r.o., Křivsov a Miroslav Děkanovský, Lhota Bubeneč.

Městys Křivsov děkuje paní PhDr. Kateřině Sedlické, která věnovala peněžní dar na obecní lesy (kúrovcová kalamita).

Městys Křivsov

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ

Srpen:	
pí Součková Ludmila	65 let
pí Krucká Marie	87 let
Září:	
pí Klementová Věra	91 let
p. Kumšta Václav	75 let
p. Děkanovský Jiří	70 let

ÚM Křivsov

USNESENÍ Č. 4

Zastupitelstvo městyse Křivšoudov ze dne 28. 6. 2021
Zastupitelstvo:

a) Schvaluje:

1. rozpočtové opatření č. 4
2. finanční dar na akci „Dny české historie VIII 2021“ v částce 10.000 Kč
3. prodej části pozemku parc. č. 97/1 o výměře 55 m² za cenu 150Kč/1 m² a směnu obecního pozemku parc. č. 2926 o výměře 5 m² za pozemek parc. č. 78 o stejné výměře panu Jiřímu Jaklovi, Křivšoudov 8 smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene mezi městysem Křivšoudov a ČEZ Distribuce a.s. na umístění stavby kabelového vedení NN + uzemnění, plastového pilíře s pojistkovou skříní včetně napojení a to na pozemku parc. č. 108 a 2927 ve vlastnictví městyse
5. smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene mezi městysem Křivšoudov a ČEZ Distribuce a.s. na umístění stavby kabelového vedení NN a to na pozemku parc. č. 2938/1, 104 a 2932/1
6. prodej pozemku parc. č. 2635/58 v k. ú. Křivšoudov o výměře 865 m² panu Martinovi Vackovi, Křivšoudov č. p. 182 za cenu 1 m²/372 Kč bez DPH
7. prodej pozemku parc. č. 2635/59 v k. ú. Křivšoudov o výměře 885 m² panu Tomášovi Vackovi, Křivšoudov č. p. 182 za cenu 1 m²/372 Kč bez DPH
8. zrušení prodeje pozemku p. č. 2937/26 v k. ú. Křivšoudov o výměře 5 m² Hlasování: pro 6 proti 0 zdržel se 1
9. vybudování rozšíření VO u rybníka Nádržka
10. prodej pozemku p. č. 2182/1 o výměře 438 m² za cenu 150 Kč/1 m²
11. výši pachtů na obecní pozemky v zastavěném území, a to 1 m² až 1000 m² pachtovné 200Kč za rok, 1001 m² až 2000m² pachtovné 400 Kč za rok atd...
12. finanční dar ve výši 30.000 Kč na pomoc postižené oblasti tornádem. Pomoc bude v dané výši finanční darovací smlouvou nebo materiál

b) Souhlasí:

1. s použitím ukázek střelných zbraní kategorie D v rámci akce „Den české historie“ dne 20.–22. 8. 2021

c) Pověřuje pana starostu:

1. podpisem darovací smlouvy na finanční dar na akci Dny české historie
2. podpisem smlouvy na prodej části pozemku parc. č. 97/1 o výměře 55 m² a směnu obecního pozemku parc. č. 2926 o výměře 5 m² za pozemek parc. č. 78 o stejné výměře panu Jiřímu Jaklovi, Křivšoudov 8
3. podpisem smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene mezi městysem Křivšoudov a ČEZ Distribuce a.s. na umístění stavby kabelového vedení NN + uzemnění, plastového pilíře s pojistkovou skříní včetně napojení, a to na pozemku parc. č. 108 a 2927
4. podpisem smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene mezi městysem Křivšoudov a ČEZ Distribuce a.s. na umístění stavby kabelového vedení NN a to na pozemku parc. č. 2938/1, 104 a 2932/1
5. podpisem smlouvy na prodej pozemku parc. č. 2635/58

- v k. ú. Křivšoudov o výměře 865 m²
6. podpisem smlouvy na prodej pozemku parc. č. 2635/59 v k. ú. Křivšoudov o výměře 885 m²
7. podpisem smlouvy na prodej pozemku p. č. 2182/1 o výměře 438 m²

d) Bere na vědomí:

1. kontrolu zápisu ze dne 10. 5. 2021
Starosta: p. Červený Jan
Místostarosta: p. Souček Tomáš

USNESENÍ Č. 5

Zastupitelstvo městyse Křivšoudov ze dne 16. 8. 2021
Zastupitelstvo:

a) Schvaluje:

1. rozpočtové opatření č. 5
2. propachtování pozemku parc. č. 2182/2 o výměře 4404 m² za cenu pachtovného 1000 Kč/1 rok, délka pachtu bude na dobu neurčitou s možností 3měsíční výpovědi z jedné nebo z druhé strany
3. prodej části pozemku parc. č. 1813/2 o výměře 129 m² za cenu 150 Kč/1 m²
4. v souladu s § 63 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, toto usnesení: Zastupitelstvo schvaluje Dohodu o změně veřejnoprávní smlouvy s Městem Vlašim, kterou bude změněna veřejnoprávní smlouva uveřejněná v části 2/2016 Věstníku Středočeského kraje, ve věci zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků dle přílohy. Dohoda bude uzavřena na dobu neurčitou s nabytím účinnosti od 1. 1. 2022
5. podání žádosti u MMR na asfaltování komunikací
6. odkoupení pozemku p. č. 2635/47 za prodejní cenu a zároveň odpuštění smluvní pokuty dle bodu 3 kupní smlouvy včetně vrácení její uhrazené části
7. schvaluje navýšení nájemného BF a NBF o 20 %, viz příloha s platností od 1. 1. 2022

b) Souhlasí:

1. s prováděním dalších kroků ohledně výkupu pozemků u hřiště

c) Nesouhlasí:

1. s propachtováním pozemku parc. č. 2008

d) Pověřuje pana starostu

1. podpisem smlouvy na prodej části pozemku parc. č. 1813/2
2. podpisem smlouvy na pacht pozemku p. č. 2182/2
3. podpisem Dohody o změně veřejnoprávní smlouvy s Městem Vlašim
4. podáním žádosti u MMR na asfaltování komunikací
5. pověřuje starostu podpisem kupní smlouvy na pozemek 2635/47

e) Bere na vědomí:

1. kontrolu zápisu ze dne 28. 6. 2021
Starosta: p. Jan Červený
Místostarosta: p. Tomáš Souček

SDĚLENÍ

Sdělujeme občanům, že na 2. a 3. října 2021 je zajištěn kominík. Zájemci hlase se na ÚM Křivšoudov anebo na tel. č. 317 853 424. ÚM Křivšoudov

SOKOL – TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA, MIROSLAV TYRŠ – »OTEC« SOKOLA

Rozhodl se pro vědeckou kariéru, nepochybně i proto, že Sokol po dvaceti letech existence byl natolik samostatný, aby pokračoval bez něj. Vedle Tyrše vyrostlo několik zdatných nástupců, schopných vést Sokol k dalším úspěchům. Nemýlil se, když věřil, že sokol se už bez něho obejde. Možná už tehdy v něm hlodala pochybnost, zda on se obejde bez Sokola.

Tyrš na tom byl v polovině roku 1884 špatně nejen psychicky, ale i fyzicky. Cítil se duševně vyčerpaný, propadal depresím a melancholii, prudce měnil nálady, stěžoval si na bolesti hlavy a na brnění v nohách i v rukách. I jeho studenti si všimli, že je při přednáškách i seminářích „podivně roztržitý.“

Bylo to svým způsobem logické, protože Tyrš prožíval jedno z nejsložitějších období ve svém životě. Na jedné straně se jemu splnil velký sen. Byl jmenován profesorem. Na straně druhé měl od podzimního semestru přednášet klasickou archeologii, kterou dobře neznal, a především se musel rozloučit s funkcí náčelníka Sokola. Ocítl se v podobné situaci jako v roce 1869, kdy i velké fyzické i psychické vypětí vedlo k nespavosti, depresím, a dokonce až k sebevražedným úmyslům. Tehdy odjel na venkov a potom do Švýcarska k Bodamskému jezeru. Strávil tam několik měsíců.

Volání o pomoc.

Také tentokrát mu lékaři i přátelé doporučovali odpočinek. On sám cítil, že ho opravdu potřebuje. Podle profesora Golla by mu nejvíce prospěl pobyt u Severního moře. Tyrš se rozhodl na radu přítele Gustava Eima, vídeňského zpravodaje Národních listů, pro tyrolskou vesničku Oetz v úzkém údolí mezi horskými velikány, kudy protékala divoká řeka Aache. Odjel tam v polovině července roku 1884 v naději, že při procházkách ve zdravém horském vzduchu najde ztracený klid.

Ve vesničce s třemi sty obyvateli a hezkým kostelíkem se ubytoval v hostinci Tobiase Haida, kde si pronajal pokojík a každé ráno odcházel na dlouhou procházku či spíše výlety nebo horské túry. Rád zamířil k nedalekému Piburskému jezeru, kde se několikrát vykoupal. Často

SMLOUVY JE TŘEBA PRAVIDELNĚ AKTUALIZOVAT

Častým omylem lidí je i to, že si sjednají pojištění majetku a své smlouvy již dále neaktualizují. Domnívají se, že jejich nemovitost je dostatečně chráněna a v případě katastrofy pojištění plnění škodu pokryje.

To je však omyl a při pojistné události mohou být výši plnění nemile zaskočeni. V průběhu trvání pojistné smlouvy totiž často dochází ke zvýšení hodnoty majetku nad úroveň, která byla v době jejího uzavření. Zejména ceny nemovitostí v posledních letech raketově rostly.

„Pokud je pojištěná věc podpojištěna, nedostane pojištěný v případě totální škody částku uvedenou v pojistné smlouvě, jak si mnozí bohužel myslí, ale výše pojistného plnění bude odpovídat rozdílu mezi pojistnou částkou uvedenou v pojistné smlouvě a skutečnou hodnotou věci. Podpojištění se posuzuje i při větších parciálních škodách,“ doplnil Michal Kárný z Direct pojišťovny.

putoval podél řeky Aache po úzkých pěšinách vedoucích nad korytem naplněným vodou z tajících ledovců. Prudký proud narážel do ostrých kamenů a tříštil se o ně a vytvářel hučící peřeje. Tabulky se jmény připomínaly ty, kteří v toku Aache našli smrt. Jistě to nebylo právě nejvhodnější místo pro toho, kdo hledal klid a sám sebe. To, že pobyt tentokrát nepřináší kýžený efekt prozrazovaly dopisy manželce i přátelům. Stěžoval si, že je mu naopak hůř a má bolesti v nohách, bolí ho hlava a nemůže spát. Z psaní bylo cítit smutek a stesk. I po manželce, na níž byl hodně závislý.

Renata Tyršová, která s matkou trávila léto v jihočeských lázních Libějice u Tábora, se rozhodla vydat za ním. Poslala telegram s časem svého příjezdu a nastoupila do vlaku mířícího přes Linec, Salcburk, Innsbruck do Oetzu.

Hukot té horské řeky.

V pátek dne 8. srpna 1884, byl hezký den, Miroslav Tyrš si při snídani postěžoval, že zase celou noc nespál. Dále. Že sotva stojí na nohou, jak jej bolí. Přesto vyšel na svou procházku. Kolem desáté byl zpátky. Požádal o sklenici mléka. Poté si nasadil slaměný klobouk. S deštníkem v ruce, tak odešel. Nevrátil se ani na večeri ani v noci. Ráno se majitel hostince a místní poštovník Tobias Haid radil s místními horaly, zda nemají zahájit pátrání. Než dospěli k nějakému rozhodnutí, přijela v bryčce od nádraží Renata Tyršová. Byla v šoku z toho, co se dozvěděla. Pak ji zavedli do opuštěného pokojíku, by si odpočinula po dlouhé cestě. Rozplakala se. Vesničané zatím začali prohledávat stezky, skalnatá údolí a další místa. Obcházel vedlejší osady, vyptávali se, ale nikdo ho neviděl. V pondělí už zkušené horalé věděli, že naděje na nalezení živého Tyrše jsou minimální.

Zoufalá Renata Tyršová poslala telegram pražskému starostovi a přednímu činovníku Sokola dr. Tomáši Černému, v němž ho informovala o zmizení manžela a přiznala se, že neví, co má dělat.

Václav Brixí

U nemovitostí se vyplatí pravidelně aktualizovat pojištění smlouvy také v souvislosti s většími zásahy a rekonstrukcemi.

Aspoň jednou za pět let

I v případě, že se do žádné větší úpravy nepustíte, projít svou smlouvou s pojišťovnou byste měli minimálně jednou za čtyři až pět let, upozorňují odborníci.

„Velmi doporučujeme, aby klienti pravidelně se svým obchodníkem aktualizovali pojištění částky na smlouvě, neboť cena stavebních prací a materiálu v čase roste a dům, který si klient pořídil před 10 lety za tři miliony korun, již dnes v této cenové úrovni nemá šanci postavit. Pojistná částka se proto musí pravidelně aktualizovat nebo lze na smlouvě aktivovat pravidelnou valorizaci, která zajistí aktualizaci pojištění částky automaticky,“ upozornila Kateřina Ikráthová z pojišťovny Allianz.